

Struga Andrzeja

Dzielnice: Włochy

Osiedla: Załuski

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1951

Opis

Andrzej Strug wł. Tadeusz Gałęcki (1871-1937) - pisarz, publicysta, działacz ruchu niepodległościowego, socjalista. Przyszedł na świat w Lublinie, jako dziewięcioletek przeprowadził się wraz z rodzicami do podmiejskiego wówczas majątku w Konstantynowie. Kształcił w lubelskim Gimnazjum Gubernialnym, tam też związał z tajnym kółkiem samokształceniowym o charakterze patriotycznym. Po otrzymaniu świadectwa dojrzałości kontynuował naukę w Instytucie Rolnictwa i Leśnictwa w Puławach, wówczas też - w 1895 roku - został po raz pierwszy aresztowany za działalność w Kole Oświaty Ludowej. Znalazł się wówczas w X Pawilonie Cytadeli Warszawskiej a po siedemnastu miesiącach więzienia został zesłany na trzy lata przymusowego pobytu w guberni archangielskiej. Zwolniony w 1900 roku zamieszkał w Warszawie, gdzie wstąpił w szeregi PPS, jednak rok później sprzedał rodzinny majątek i przeprowadził się do Krakowa, gdzie rozpoczął studia na Wydziale Filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego (władze carskie pozbawiły go możliwości studiowania na uczelniach rosyjskich). Wówczas to dał się poznać jako świetny krytyk literacki, publikując studium krytyczne o twórczości Stefana Żeromskiego. W 1904 roku zadebiutował jako pisarz nowelą "Nekrolog". Od 1905 roku posługiwał się pseudonimem "Andrzej Strug", wziętym od woźnicy z dawnego majątku swojego ojca. Był współpracownikiem tajnych czasopism, m.in. "Gazety Ludowej" oraz "Robotnika Wiejskiego", za co został ponownie aresztowany w 1907 roku i wydalony z terenów Królestwa. Zamieszkał wówczas w Paryżu, gdzie zajął się twórczością literacką a także działalnością polityczną. Spod jego pióra wyszły tam m.in. "Dzieje jednego pocisku", powieść "Jutro" a także zbiory nowel "Ludzie podziemni", "Ze wspomnień starego sympatyka" czy "W twardej służbie". W 1912 roku przystąpił do Związku Walki Czynnej, podczas I wojny światowej przedostał się do Galicji i tam wstąpił w szeregi Legionów Polskich (walczył jako żołnierz I Pułku Ułanów pod dowództwem gen. Beliny-Prażmowskiego). 7 XI 1918 roku objął tękę wiceministra propagandy w Tymczasowym Rządzie Ludowym Ignacego Daszyńskiego. Później był m.in. współtwórcą Towarzystwa Uniwersytetów Robotniczych, prezesem Ligi Obrony Praw Człowieka i Obywatela, redaktorem lewicowego tygodnika kulturalnego "Światło". Należał do PEN-Clubu a także Towarzystwa Literatów i Dziennikarzy. Opublikował m.in. takie utwory, jak "Wyspa zapomnienia", "Pokolenie Marka Świdry", "Fortuna kasjera Śpiewankiewiczza", "Miliardy", "Żółty Krzyż" czy "W Nienadybach byczo jest", podejmując w nich liczne wątki wojenne i partyjne a także krytykując współczesne formy kapitalizmu. Był również autorem scenariuszy filmowych wg własnych utworów. Po przewrocie majowym zdecydowanie opowiedział się przeciwko sanacji. Od 1927 roku mieszkał w

domu przy ówczesnej ul. Topolowej 2 (dziś al. Niepodległości 210). W 1928 roku został wybrany senatorem z ramienia PPS, mandat swój sprawował przez dwa lata. Zmarł w Warszawie.

Spoczywa:

Cmentarz Wojskowy na Powązkach - kwatera 23 A, rząd TUJE (ciąg główny Alei Zasłużonych), miejsce 1.

Upamiętnienia:

Brama Straceń Cytadeli Warszawskiej - wymieniony na tablicy wśród innych bojowników wolności.
al. Niepodległości 210 - tablica z brązu na frontowej ścianie (odsłonięcie - 15 XII 1957).
Do 01.01.1979 był patronem fragmentu dzisiejszej ulicy Balickiej.

Ciekawostki

Stan obecny:

Data nadania nazwy: nazwa jest prawdopodobnie jeszcze przedwojenna. Zachowana podczas przyłączenia tych terenów do Warszawy 1951.05.15.
